

27. nedeľa v období cez rok B

Mk 10, 3 - 12

3. október 21

Milé sestry a bratia v Kristovi

Pred časom prebehla v Cirkvi (skôr v tej celosvetovej) diskusia o probléme rozvedených a znovu-sobášených veriacich. Išlo o otázku, či veriaci žijúci v druhom, tzv. civilnom, nesviatostnom manželstve, môžu pristupovať k sviatostiam. (Často sa ich prvé manželstvo nerozpadlo ich zavinením – hoci posúdiť to nie je ľahké.) Mnohí tento problém poznajú z vlastných rodín. Spomínaná diskusia sa neskončila jednoznačným záverom. Dôležité je na jednej strane svedomie jednotlivca, ktoré je ale potrebné riešiť v spojení s miestnou cirkvou. Niekedy sa v duchu pýtame, ako by tento problém riešil samotný Ježiš.

V dnešnom evanjeliu farizeji položili Ježišovi otázku, či smie muž prepustiť manželku - vystaviť jej tzv. priepustný list. Evanjelista dodáva, že farizeji chceli Ježiša touto otázkou pokúšať. Nešlo im o riešenie problému konkrétnych ľudí, skôr o teoretickú, teologickú debatu.

Ježiš tu – podobne ako pri prísaha, či pri zlorečení – ide ďalej ako predpisuje zákon. Skutočný vzťah vychádza z vnútra človeka, zo srdca, z miesta, v ktorom sú vzťahy ukotvené. Ježiš pripomína pôvodný „poriadok“ stvorenia: jednotu muža a ženy, celého človeka, ktorá vychádza zo srdca človeka. Manželstvo má znamenať v prvom rade takúto ozajstnú jednotu, ktorá je silnejšia ako to, čo je možné stanoviť navonok – určiť zákonom.

Ježišova odpoveď sa ale dotkla aj ďalšieho problému. Otázka či smie muž prepustiť manželku chápe ženu v podriadenom postavení – akoby bola majetkom svojho muža, manžela. Ježiš svojou odpoveďou túto predstavu nabúral. Pôvodná jednota je totiž jednotou v slobode. A sloboda vzniká v rovnosti – nie v nadradenosti jedného nad druhým. Ak niekto toto nechápe, tak obmedzenie rovnosti, slobody zabíja samotný vzťah dvoch ľudí.

Evanjelium tu v sebe skrýva istý humor, ak hovorí o tom, že žena prepustí manžela. To vtedajší právny systém neumožňoval. Právo prepustiť manželku sa týkalo len muža, žena zaujímala vo vtedajšej spoločnosti len podriadené postavenie. Podľa zákona nemohla prepustiť manžela. Ježiš tu teda naznačil rovnosť, s ktorou farizeji a pravdepodobne ani viacerí učenici nie neboli potešení.

Ježiš naznačil, že muž a žena majú vytvárať vzťah, ktorým sa približujú k pôvodnému zámeru stvorenia, pôvodnému naplneniu života v slobode a v rovnosti. Nejedná sa o niečo, čo by sa dalo nanucovať zákonom. To, že skutočná sloboda dáva rovnosť a je základom opravdivých vzťahov, niekedy nie je jasné ani nám - kresťanom žijúcim dvadsať storočí po Ježišovi. Paradoxne slová sloboda, rovnosť, bratstvo ľudí nám museli nanovo pripomenúť novoveké revolúcie. Hoci sloboda, láska, skutočný vzťah tvoria jadro Ježišovho posolstva.

Ježišovo poučenie platí aj pre dnešného človeka. Pripomína, že vo vzťahoch sa nemáme vyvyšovať nad druhého. Buď spoločne hráme prvé husle a vytvárame určitú harmóniu, alebo len sólovo produkujeme spoločný chaos. Evanjelista na tomto mieste pridal stať o deťoch, ktoré prinášali

k Ježišovi na požehnanie. U niektorých to vzbudzovalo nevôľu – prečo Ježiš márne čas s obyčajnými deťmi. Ježiš nám pripomína, že sa nemáme navzájom vyvyšovať. Máme si uvedomiť vzájomnú rovnosť. Rovnosť aj s tými slabšími. Ona je predpokladom zdravých vzťahov, predpokladom ozajstnej lásky. Tak je to nielen medzi manželmi, ale aj na iných úrovniach.

To môže pomôcť aj pri probléme dnešnej doby: pri rozvodoch. Často je za nimi hľadanie samého seba, predovšetkým v samotných vzťahoch. Skrýva sa za tým nie skutočná sloboda, ale úzko chápaná sloboda, ktorá neberie do úvahy spoločenstvo, tých druhých. Taká zúžená sloboda len povrchno hľadá sama seba. Je nešťastím (osobitne aj pre deti) hľadať slobodu cez rozvod, pokiaľ ju ľudia nehľadajú v samotnom vzťahu.

Ježiš nás vyzýva ku skutočným vzťahom, ktoré niečo stoja, podobne ako ozajstná sloboda. Snažme sa na tejto ceste vytrvať.

Viliam Arbet